

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน ภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีที่ 3” มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายผลสู่ นโยบายระดับจังหวัดเพื่อกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการแบ่งปันและการปรับตัว ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนอันจะนำไปสู่การเสนอแนวทางในการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ทั้ง 9 โครงการย่อย ได้แก่โครงการย่อยที่ 1 แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มธุรกิจชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ปีที่ 3โครงการย่อยที่ 2 แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มเกษตรกรในชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนปีที่ 3โครงการย่อยที่ 3 แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนปีที่ 3โครงการย่อยที่ 4 แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อมของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนปีที่ 3โครงการย่อยที่ 5 แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนปีที่ 3โครงการย่อยที่ 6 แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรเด็กและเยาวชนของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนปีที่ 3โครงการย่อยที่ 7 แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรผู้สูงอายุและผู้พิการของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนปีที่ 3โครงการย่อยที่ 8 แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรการศึกษาของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนปีที่ 3และโครงการย่อยที่ 9 แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนปีที่ 3ผลการวิจัยประกอบไปด้วย การกำหนดกลยุทธ์ของชุมชนมูลค่าเพิ่มของโครงการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีรายละเอียดดังนี้

6.1 การกำหนดกลยุทธ์ของชุมชน

การกำหนดกลยุทธ์ของชุมชน ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนจะเป็นการนำผลจากการวิเคราะห์สถานภาพหน่วยงานที่ได้ให้ความสำคัญในแต่ละปัจจัย ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมากำหนดกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงสอดคล้องกัน ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์พลิกฟื้นกลยุทธ์ตัดทอนกลยุทธ์เชิงรุก และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ โดยทั้ง 9 ด้าน คือด้านธุรกิจชุมชน ด้านเกษตร ด้านสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเด็กและเยาวชน ด้านผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านการศึกษา และด้านสังคมและวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังนี้

6.1.1 ด้านธุรกิจชุมชนได้ทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และให้ความรู้ด้านภาษาอาเซียนภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และให้ความรู้ด้านภาษาอาเซียนควบคู่การทำงาน กลยุทธ์ตัดทอน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี และการตลาดควบคู่การให้ความรู้ด้านภาษาอาเซียน กลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณในการส่งเสริมการดูแลสิ่งแวดล้อมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการส่งเสริมสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พร้อมทั้งนำเสนอสินค้าที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณในการจัดตั้งและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเป็นช่องทางการตลาดออนไลน์ในโลกดิจิทัล

6.1.2 ด้านเกษตรได้ทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอบรมให้ความรู้เกษตรกร เช่น เกษตรอินทรีย์/ภาษา/การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอบรมให้ความรู้เกษตรกรในเรื่องการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรกลยุทธ์ตัดทอน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้งบประมาณสนับสนุนการจัดการอบรมให้ความรู้เกษตรกรกลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอบรมให้ความรู้เกษตรกรในการทำเกษตรอินทรีย์ เช่น การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่ และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนด้านงบประมาณส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์

6.1.3 ด้านสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมได้ทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนด้านงบประมาณด้านการแพทย์และสาธารณสุข ในการ

ป้องกันปัญหาโรคติดต่อจากแรงงานต่างด้าวและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณทางด้านสาธารณสุข เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กลยุทธ์ตัดทอน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนด้านงบประมาณด้านการแพทย์และสาธารณสุข กลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลและป้องกันปัญหาโรคติดต่อจากแรงงานต่างด้าวในพื้นที่และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างอาสาสมัครแรงงานต่างด้าวในพื้นที่และให้ความรู้เรื่องสุขภาวะแก่แรงงานต่างด้าวและประชาชนในพื้นที่และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณในการดูแลและป้องกันปัญหาโรคระบาดจากแรงงานต่างด้าว

6.1.4 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ได้ทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกพื้นที่ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมกิจกรรมในการดูแลสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์เพื่อแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่ทำจากเศษของเหลือทางการเกษตร เพื่อลดต้นทุนการผลิต กลยุทธ์ตัดทอน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอความร่วมมือจากประชาชนในการตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกกฎระเบียบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกกฎระเบียบในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชน และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกกฎระเบียบเพื่อควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน

6.1.5 ด้านเด็กและเยาวชน ได้ทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกพื้นที่ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อทำสาธารณะประโยชน์กลยุทธ์ตัดทอน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมกลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมการจัดตั้งสภาเด็กในชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมการรวมกลุ่มเยาวชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และกิจกรรม เช่น การอบรมด้านสิทธิเด็กและเยาวชน และโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน พร้อมทั้งทำสาธารณะประโยชน์และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณในการจัดตั้งสภาเด็กในชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มเยาวชน พร้อมทั้งการเรียนรู้และกิจกรรมให้แก่เด็กและเยาวชน เช่น การอบรมด้านสิทธิเด็กและเยาวชนให้กับประชาชน

6.1.6 ด้านผู้สูงอายุและผู้พิการ ได้ทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกพื้นที่ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุและผู้พิการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณการอบรมให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุเรื่องการดูแลสุขภาพ

กลยุทธ์ตัดทอนคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากรทางการแพทย์ กลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมด้านสวัสดิการผู้สูงอายุและผู้พิการ โดยการ จัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและผู้พิการ โดยจัดทำเป็น โรงเรียนผู้สูงอายุ และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมการอบรมให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุเรื่องการดูแลสุขภาพและกล ยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนด้านบุคลากรทางการแพทย์ใน การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านสวัสดิการ และการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและผู้พิการ

6.1.7 ด้านการศึกษา ได้ทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ อบรมให้ความรู้และทักษะแก่บุคลากร และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดแทรกหลักสูตรเกี่ยวกับอาเซียนในวิชาเรียน เพื่อให้บุคลากรมี ความรู้และทักษะที่พร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนกลยุทธ์ตัดทอน คือ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจัดวิทยากรมาให้ความรู้แก่บุคลากรกลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สอดแทรกหลักสูตรเกี่ยวกับอาเซียนในวิชาเรียนและกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพคือองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนวิทยากรมาให้ความรู้และช่วยในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้ ได้มาตรฐาน

6.1.8 ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้ทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอบรมให้ความรู้ในด้านวัฒนธรรม โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ อบรมกลยุทธ์ตัดทอน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และ การสืบทอดภูมิปัญญาในชุมชน โดยให้ประชาชนเป็นตัวกลางในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ ออนไลน์กลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมของ ชุมชนด้านอาเซียน โดยการอบรมอบรมให้ความรู้ในด้านวัฒนธรรมและกลยุทธ์การรักษา เสถียรภาพคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนด้าน อาเซียน โดยส่งเสริมการอนุรักษ์และการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ด้านที่ศึกษาทั้งหมด 9 ด้าน ได้จัดทำกลยุทธ์ขึ้นมา ทั้งหมด 32 กลยุทธ์ พบว่า ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สร้างกลยุทธ์พลิกฟื้นกลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ และกลยุทธ์ตัดทอน จำนวน 8 กลยุทธ์เท่ากัน

6.2 มูลค่าเพิ่มของโครงการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่

มูลค่าเพิ่มของโครงการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบ ประชาคมอาเซียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะใช้กลยุทธ์ที่ได้ไปจัดทำแผนและโครงการเพิ่มขีด

ความสามารถของชุมชนในแต่ละด้าน และยื่นขออนุมัติจากผู้บริหารและทีมสภาของเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำแผนไปสู่การดำเนินงานโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการได้สร้างโครงการต่าง ๆ ซึ่งเป็นมูลค่าเพิ่มของการวิจัยครั้งนี้ให้บรรลุลงในแผนของอปท. โดยโครงการที่อปท. ได้จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนสู่ประชาคมอาเซียน มีทั้งหมด 9 โครงการ โดยโครงการด้านธุรกิจชุมชน คือ โครงการวิสาหกิจชุมชนประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาล ด้านเกษตรชุมชนคือ โครงการผลิตปุ๋ยจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ โครงการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนทั้ง 8 ด้าน ด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อม คือ โครงการศูนย์สุขภาพหนึ่งเดียวตำบลออนใต้ร่วมกับแรงงานเพื่อนบ้านด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ คือ โครงการการยกระดับผลผลิตและเพิ่มคุณภาพทางการเกษตรสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์อาเซียนด้านเด็กและเยาวชน คือ โครงการพัฒนาทักษะเยาวชนอาเซียนด้านผู้สูงอายุและผู้พิการ คือ โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ นิมิตรสุขตำบลห้วยทรายอยู่กับอาเซียนอย่างมีความสุขในด้านการศึกษา คือ โครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่ต้นแบบอาเซียนศึกษาส่วนด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ โครงการไทเงินในโลกดิจิทัล

6.3 แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาชุดโครงการ

แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาโครงการย่อยทั้ง 9 โครงการ อาศัยการใช้กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ทั้ง 4 ประเภท คือ กลยุทธ์พลิกฟื้นกลยุทธ์ตัดทอนกลยุทธ์เชิงรุก และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ และได้รับการเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 9 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้

6.3.1 แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาโครงการด้านธุรกิจชุมชน

การปรับปรุงและพัฒนาโครงการในการเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มธุรกิจชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ควรมี การเคลื่อนไหวทางเพจสินค้าออนไลน์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และควรมีหมวดหมู่สินค้าแต่ละประเภทให้ชัดเจน เช่น สินค้าตกแต่งในสวน สินค้าตกแต่งในบ้าน เป็นต้น เพื่อความสะดวกสบาย และต้องเพิ่มเติมในด้านของการขายสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อความสะดวกในการเลือกซื้อสินค้า และได้ฐานลูกค้าที่มาจากประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน

6.3.2 แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาโครงการด้านเกษตรชุมชน

การปรับปรุงและพัฒนาโครงการในการเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มเกษตรกรชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน พบว่า การตั้งเป้าหมายในอนาคต เช่น การ

ตั้งเป้าหมายการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในชุมชนจำนวน 1 ตำบล ซึ่งปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้ต้องได้มาตรฐานระดับอาเซียน โดยอาจจะแบ่งกลุ่มเกษตรกร เพื่อวัดผลการลดการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือการปรับใช้ปุ๋ยอินทรีย์โดยตรง และการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อการทำเกษตรอินทรีย์ในชุมชนให้เกิดการต่อยอดสู่การเกษตรที่ยั่งยืน เพื่อให้ชุมชนอื่น ๆ สนใจจนเกิดการขยายต้นแบบการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนสู่ 7 จังหวัดภาคเหนือตอนบน อันได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน และ จังหวัดพะเยา

6.3.3 แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาโครงการด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปรับปรุงและพัฒนาโครงการในการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 8 แห่ง การนำโครงการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในแต่ละด้านบรรจุลงในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของชุมชน เพื่อต่อยอดสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับโครงการและบริบทพื้นฐานของชุมชน พร้อมทั้งสามารถเป็นต้นให้กับชุมชนที่สนใจ จนเกิดการขยายต้นแบบการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนสู่ 7 จังหวัดภาคเหนือตอนบน อันได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน และ จังหวัดพะเยา ต่อไป

6.3.4 แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาโครงการด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อม

การปรับปรุงและพัฒนาโครงการในการเพิ่มขีดความสามารถด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนพบว่า ควรมีการสร้าง Model ด้านสุขภาพ โดยการใช้ KM (Knowledge Management) ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชนอื่น จะช่วยให้เกิดความเข้มแข็งและความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น และด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านผู้ประกอบการ อาจจะนำเรื่องของสุขภาพไปเชื่อมโยงกับด้านเศรษฐกิจ เช่น ถ้าผู้ประกอบการดูแลแรงงานให้มีสุขภาพดีจะทำให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้นอย่างไร ด้านแรงงานต่างด้าว ในพื้นที่มีครอบครัว และลูกหลานในพื้นที่ จะเป็นจุดที่ทำให้แรงงานต่างด้าวยอมและพร้อมที่จะเข้าร่วมในโครงการ

6.3.5 แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาโครงการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

การปรับปรุงและพัฒนาโครงการในการเพิ่มขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ควรนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาช่วย ในการลดต้นทุนการผลิต รวมถึงการสร้างคุณค่า และมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของตำบลน้ำบ่อหลวง โดยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น Smart farm ซึ่งทำให้ดินมีคุณภาพ และสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นและการทำโดยการใช้ทรัพยากรที่มุ่งเน้นระบบอินทรีย์จนเป็นที่ยอมรับ และมีระบบการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้ชุมชน

อื่น ๆ สนใจจนเกิดการขยายต้นแบบการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนสู่ 7 จังหวัดภาคเหนือ ตอนบน อันได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน และ จังหวัดพะเยา

6.3.6 แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาโครงการด้านเด็กและเยาวชน

การปรับปรุงและพัฒนาโครงการในการเพิ่มขีดความสามารถด้านเด็กและเยาวชนของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนเมื่อมีฐานข้อมูลในด้านเด็กและเยาวชนควรมีการติดตามและประเมินผลอยู่เสมอเพื่อติดตามความก้าวหน้า และการต่อยอดและการถ่ายทอดเมื่อสร้างแกนนำสภาเด็กและเยาวชนในชุมชนได้ จะต้องมีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ต้องมีการปูพื้นฐานในการเสริมสร้างทักษะในส่วนของเด็กและเยาวชน แกนนำเยาวชนต้องเข้าใจ เข้มแข็ง และมีความเสียสละในการทำงาน ต้องหาวิธีการทำให้เด็กพม่ารู้สึกสำนึกรักประเทศไทย และ เชียงใหม่

6.3.7 แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาโครงการด้านผู้สูงอายุและผู้พิการ

การปรับปรุงและพัฒนาโครงการในการเพิ่มขีดความสามารถด้านผู้สูงอายุและผู้พิการของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนพบว่าจะอย่างไรให้โรงเรียนผู้สูงอายุ นิमितบุตร เกิดความยั่งยืน และทำให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกรักที่มีคุณค่าในตัวเอง ซึ่งสามารถใช้หลักการ 5 อ. ได้แก่ 1) อาหาร เป็นอาหารที่ปลอดภัย อาจจะทำส่งเสริมการปลูกผักไว้รับประทานเอง ในครัวเรือน 2) การออกกำลังกาย มีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีการออกกำลังกาย เช่น การรำวงย้อนยุค 3) การออม ต้องส่งเสริมลักษณะนิสัยการรู้จักเก็บออมให้แก่ผู้สูงอายุ ไม่ใช่หวังแค่พึ่งพาแต่เบี้ยยังชีพ 4) การให้อาชีพ พัฒนาทักษะความชำนาญที่ติดตัวมาของผู้สูงอายุ ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพ ให้แก่ผู้สูงอายุ และ 5) อารมณ์ สร้างกระบวนการคิด พร้อมทั้งนำประสบการณ์ในอดีตของผู้สูงอายุ มาสร้างแรงบันดาลใจและสร้างคุณค่าให้แก่ผู้สูงอายุ พร้อมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ และสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด และควรเตรียมความพร้อมการและการวางแผนทางการเงินสำหรับผู้ที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและผู้สูงอายุ

6.3.8 แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาโครงการด้านการศึกษา

การปรับปรุงและพัฒนาโครงการในการเพิ่มขีดความสามารถด้านการศึกษาของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน แหล่งเรียนรู้อาเซียนศึกษาสามารถบูรณาการการเรียนรู้และสร้างแหล่งเรียนรู้ต้นแบบการศึกษาด้านอาเซียนแก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากที่อื่น ซึ่งในจุดนี้ จะเห็นได้ว่าโครงการจะต่อยอดไปสู่แหล่งเรียนรู้อื่น มีการประชาสัมพันธ์ หรือมีการสร้างเครือข่ายให้แหล่งเรียนรู้อื่นเข้ามาศึกษาได้อย่างไร และหลักสูตรอาเซียนศึกษาปฐมวัย เป็นหลักสูตรที่ดี แต่จะอย่างไรให้บุคลากร โดยเฉพาะคุณครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถนำไป

ประยุกต์ใช้ได้อย่างเต็มรูปแบบ พร้อมทั้งมีการสร้างเกมและกิจกรรมที่ไม่ต้องรอจากทางเทศบาล แต่เพียงอย่างเดียว แต่คุณครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็สามารถสร้างขึ้นได้ด้วยตัวเองได้

6.3.9 แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาโครงการด้านสังคมและวัฒนธรรม

การปรับปรุงและพัฒนาโครงการในการเพิ่มขีดความสามารถด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนควรมีหาเอกลักษณ์ในความหมายของคำว่า “ของดีไท่เงิน” จะสร้างเอกลักษณ์จากอะไร เช่น ผ้า วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม เพื่อต่อยอดและสร้างคุณค่าของคำว่า “ของดีไท่เงิน” ได้อย่างแท้จริง พร้อมทั้งสร้างเรื่องราวการเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์เรื่องของไท่เงินว่า ไท่เงินตำบลท่าวังพร้าว และไท่เงินประเทศลาว มีจุดเชื่อมโยงกัน เวลาไหน บุคคลสำคัญท่านใด และสร้าง story detailing แหล่งที่มาของไท่เงิน เพื่อป้องกันการสูญหายของขนบธรรมเนียม โดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างและถ่ายทอดเรื่องราวในแต่ละประเด็นให้เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ได้เข้าใจและอยากที่จะสืบทอดภูมิปัญญาและเรื่องราวเหล่านี้ไว้

6.4 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มของโครงการ “แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียนภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ปีที่ 3” อาศัยแนวคิดกระบวนการวิเคราะห์ SWOT ของนันทิยา หุตานวัตรและคณะ (2545) ในการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน และจุดแข็งของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการวิจัยพบว่า แนวทางที่ได้สามารถนำไปพัฒนาเป็นแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านธุรกิจชุมชน ด้านเกษตร ด้านสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้านองค์กรเด็กและเยาวชน ด้านองค์กรผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านองค์กรการศึกษา และด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยจะใช้แนวคิดของ จินตนา บุญบงการ และณัฐพันธ์ เขจรนันท์ (2546) มาสร้างกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ทั้ง 8 ด้าน กับกลยุทธ์ที่ได้จะมี 4 แบบ คือ 1) กลยุทธ์พลิกฟื้น 2) กลยุทธ์ตัดทอน 3) กลยุทธ์เชิงรุก และ 4) กลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริ ประภา แก้วอุดม (2553) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ทางเลือกกลยุทธ์การบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนย่านตลาดบ้านใหม่ จังหวัดยะลา ผลการวิจัยได้กลยุทธ์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนทั้งหมด 2 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) กลยุทธ์ตลาดบ้านใหม่อาหารอร่อย และ (2) กลยุทธ์ตลาดบ้านใหม่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้ งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยระดับชุมชนจึงต้องพัฒนาต่อไปในการที่จะต้องนำเอากลยุทธ์ทั้ง 4 แบบ ไปบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งกระบวนการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (strategic analysis) ดังแนวคิดของ ปกรณ์ ปรียากร (2545) ที่มีวิธีการในการวางแผนกลยุทธ์

จำนวน 10 ขั้นตอน แต่การวิจัยครั้งนี้ได้ปรับให้เหมาะสมกับชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน (2) ระบุประเด็นที่จะนำไปสู่การวางกลยุทธ์ เป็นการประมวล จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดต่าง ๆ เข้าด้วยกัน หรือ การทำ SWOT matrix เพื่อพิจารณา ปัญหา ช่องว่าง และประเด็น ที่ควรที่จะกำหนดกลยุทธ์ทั้งในเชิงรับและเชิงรุก (3) การกำหนดกลยุทธ์ เป็นการจัดทำข้อเสนอในรูปแบบของทางเลือกต่าง ๆ ที่ควรจะดำเนินงาน ทั้งในส่วนของการประจำและงาน โครงการ การศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ การจัดสรรทรัพยากร และการจัดทำเอกสารแผน (4) วิธีการพัฒนาศักยภาพของชุมชนและ (5) ผลการพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน เป็นขั้นตอนท้ายสุดที่มีความสำคัญ เพราะในการประเมินผลจะนำข้อมูลไปใช้สำหรับการปรับกลยุทธ์และแผนต่อไป โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงาน จนเกิดผลสัมฤทธิ์เชิงรูปธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของซัยลิตี เจลิมมีประเสริฐ (2546) และ John M. Bryson (1995) ซึ่งอธิบายว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึงการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือเป้าประสงค์ตามพันธกิจ (mission) หรือภารกิจขององค์กร โดยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะผู้ที่ได้ผลประโยชน์จากองค์กร (stakeholders) ซึ่งในระยะต่อไปของการวิจัยเรื่องแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มธุรกิจชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ต้องพัฒนาไปให้ถึงระดับปฏิบัติการ มีการติดตาม ประเมินผล เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์จนเป็นต้นแบบ (Best Practice) ให้กับชุมชนอื่นต่อไป

6.5 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มของโครงการ “แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียนภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีที่ 3” ในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงมูลค่าเพิ่มในการดำเนินงานวิจัยทั้ง 9 ด้าน อย่างชัดเจน โดยจะทำให้ นักวิจัยตระหนักและให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงานวิจัย โดยการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาและผลกระทบ รวมถึงศักยภาพในของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนและแนวทางการเตรียมความพร้อมของชุมชน จนสามารถจัดทำเป็นกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถดังกล่าวได้อย่างชัดเจน ซึ่งหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับประยุกต์ใช้ตามบริบทของท้องถิ่น จะเกิดกระบวนการจัดการในแต่ละด้านอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับความร่วมมือจากทุกส่วนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรวิจัยในระดับปฏิบัติการเพื่อติดตาม ประเมินผล และพัฒนาโครงการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของชุมชนให้เกิดต้นแบบของการพัฒนาชุมชน อาศัยกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ด้านธุรกิจชุมชน ด้านเกษตร ด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อมของชุมชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านองค์กรเด็กและเยาวชน ด้านองค์กรผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านองค์กร การศึกษา และด้านสังคมและวัฒนธรรม เพื่อบูรณาการการทำงานกับชุมชนนอกจังหวัดเชียงใหม่ และขยายผลการวิจัยให้เกิดประโยชน์ของการนำไปใช้ให้มากขึ้น โดยเฉพาะ 7 จังหวัดภาคเหนือ ตอนบน ได้แก่ เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอน

